

Saksframlegg

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
014/16	Tjenesteutvalget	PS	07.03.2016
011/16	Formannskapet	PS	09.03.2016
022/16	Kommunestyret	PS	17.03.2016

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Tom Olstad	K1 - 103, K3 - &13	16/26

Høringsuttalelse nytt inntektssystem for kommunene

Administrasjonens forslag til vedtak:

Birkenes kommunestyre vedtar forslaget til høringsuttalelse slik det foreligger. Høringsuttalelsen oversendes til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Vedlegg:

Høringsnotat forslag til nytt inntektssystem for kommunene (L)(281603)

Innsigelse endringer i inntektssystemet for kommunene

Utsatt høringsfrist frist til 18.03.2016 -

Fellesforslag ap og sp innsigelse endringer i inntektssystemet for kommunene

Tjenesteutvalget - 014/16

Tjen - behandling:

Endringsforslag fra Mariane Sønju Hagestad, V: Under avsnittet: **Kompensasjon for smådriftsulemper i utgiftsutjevningen, endres 4. avsnitt til:** Birkenes kommune mener at det bør gjøres justeringer som sikrer at mellomstore kommuner ikke svekkes så mye som foreslått.

Forslaget ble ikke votert over.

Fellesforslag fra Sp/Ap v/Håkon Reiersen Ap:

- Regjeringen må ikke gjøre inntektssystemet for kommunene til et virkemiddel i kommunereformen for å presse fram kommunesammenslåing.
- Endringer i inntektssystemet må bygge på utredninger fra offentlige utvalg som er bredt sammensatt og med medlemmer fra kompetente fagmiljøer. Forslagene må være gjenstand for en grundig høring slik at faglige og samfunnsmessige konsekvenser av endringene er gjenstand for offentlig debatt før stortinget fatter beslutninger.

- Kommunereformen må bygge på reell frivillighet og fakta- ikke på økonomiske trusler og usikkerhet som forslag til nytt inntektssystem skaper. Tvangssammenslåing av kommuner kan ikke godtas.

Avstemning: 5 stemmer for fellesforslaget mot 4 stemmer for administrasjonens forslag til vedtak.

Tjen - vedtak:

- Regjeringen må ikke gjøre inntektssystemet for kommunene til et virkemiddel i kommunereformen for å presse fram kommunesammenslåing.
- Endringer i inntektssystemet må bygge på utredninger fra offentlige utvalg som er bredt sammensatt og med medlemmer fra kompetente fagmiljøer. Forslagene må være gjenstand for en grundig høring slik at faglige og samfunnsmessige konsekvenser av endringene er gjenstand for offentlig debatt før stortinget fatter beslutninger.
- Kommunereformen må bygge på reell frivillighet og fakta- ikke på økonomiske trusler og usikkerhet som forslag til nytt inntektssystem skaper. Tvangssammenslåing av kommuner kan ikke godtas.

Formannskapet - 011/16

FM - behandling:

Arnt Olav Furholt Sp fremmet Tjenesteutvalgets flertallsforslag, felles høringsuttalelse fra Ap og Sp.

Tilleggsforslag fra varaordfører Anne Kari Birkeland: Avsnittene *Overgangsordning og Anbefaling* i administrasjonens høringsuttalelse, tas inn i fellesforslaget fra Ap og Sp, som strekpunktene 4 - 7.

Avstemning: 6 mot 3 stemmer for Furholts forslag. Varaordførers tilleggsforslag enstemmig vedtatt, 9 stemmer.

FM - vedtak:

- Regjeringen må ikke gjøre inntektssystemet for kommunene til et virkemiddel i kommunereformen for å presse fram kommunesammenslåing.
- Endringer i inntektssystemet må bygge på utredninger fra offentlige utvalg som er bredt sammensatt og med medlemmer fra kompetente fagmiljøer. Forslagene må være gjenstand for en grundig høring slik at faglige og samfunnsmessige konsekvenser av endringene er gjenstand for offentlig debatt før stortinget fatter beslutninger.
- Kommunereformen må bygge på reell frivillighet og fakta- ikke på økonomiske trusler og usikkerhet som forslag til nytt inntektssystem skaper. Tvangssammenslåing av kommuner kan ikke godtas.
- Høringsnotatet bekrefter at kommuner som slår seg sammen i denne stortingsperioden vil beholde basistilskudd med utgangspunkt i inntektssystemet for 2016 i 15 år uavkortet etter sammenslåingen, før tilskuddet trappes ned over 5 år.
- Gitt at forslag til nytt inntektssystem skal gjelde fra 1.1.2017, risikerer kommuner som skal slå seg sammen fra 2020 å få en stor reduksjon i basistilskuddet fra 2017-2019, før det igjen økes fra 2020.
- Dette vil være vanskelig å håndtere på toppen av krevende prosesser fram mot

sammenslåing. Det vil også bryte med begrunnelsen for inndelingstilskuddet, som er at kommunene skal ha forutsigbarhet og god tid til omstilling.

- Birkenes kommune foreslår at basistilskuddet videreføres uendret til og med 2019 for kommuner som innen juni 2016 har fattet vedtak om sammenslåing.

Kommunestyret - 022/16

KS - behandling:

Ordfører refererte formannskapets forslag til vedtak.

Nils Olav Eikenes H fremmet administrasjonens forslag til vedtak: Birkenes kommunestyre vedtar forslaget til høringsuttalelse slik det foreligger. Høringsuttalelsen oversendes til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Forslag fra FrP v/Martin Konstali: Birkenes kommunestyre har ingen merknader til nytt inntektssystem.

Avstemning:

Frps forslag fikk 2 stemmer og falt mot 19 stemmer .

16 stemmer for formannskapets forslag mot 5 stemmer for Nils Olav Eikenes H forslag.

KS - vedtak:

- Regjeringen må ikke gjøre inntektssystemet for kommunene til et virkemiddel i kommunereformen for å presse fram kommunesammenslåing.
- Endringer i inntektssystemet må bygge på utredninger fra offentlige utvalg som er bredt sammensatt og med medlemmer fra kompetente fagmiljøer. Forslagene må være gjenstand for en grundig høring slik at faglige og samfunnsmessige konsekvenser av endringene er gjenstand for offentlig debatt før stortinget fatter beslutninger.
- Kommunereformen må bygge på reell frivillighet og fakta- ikke på økonomiske trusler og usikkerhet som forslag til nytt inntektssystem skaper. Tvangssammenslåing av kommuner kan ikke godtas.
- Høringsnotatet bekrefter at kommuner som slår seg sammen i denne stortingsperioden vil beholde basistilskudd med utgangspunkt i inntektssystemet for 2016 i 15 år uavkortet etter sammenslåingen, før tilskuddet trappes ned over 5 år.
- Gitt at forslag til nytt inntektssystem skal gjelde fra 1.1.2017, risikerer kommuner som skal slå seg sammen fra 2020 å få en stor reduksjon i basistilskuddet fra 2017-2019, før det igjen økes fra 2020.
- Dette vil være vanskelig å håndtere på toppen av krevende prosesser fram mot sammenslåing. Det vil også bryte med begrunnelsen for inndelingstilskuddet, som er at kommunene skal ha forutsigbarhet og god tid til omstilling.
- Birkenes kommune foreslår at basistilskuddet videreføres uendret til og med 2019 for kommuner som innen juni 2016 har fattet vedtak om sammenslåing.

[Link til andre dokumenter](#)

Saksopplysninger:

Sammendrag

Kommunal- og Moderniseringsdepartementet (KMD) har sendt forslag til nytt inntektssystem for kommunene på høring 17. desember 2015 (vedlagt).

Utgangspunktet for høringen er at inntektssystemet normalt skal gjennomgås ca. hvert fjerde år, og at siste helhetlige revisjon var i 2011. Forslaget er imidlertid tett knyttet opp til kommunereformen, og de forslagene som har størst beløpsmessig konsekvenser skal gi insentiv til kommunesammenslåinger.

Forslaget innebærer en betydelig endring i inntektene.

Hovedprinsippet i forslaget bygger på ny kostnadsnøkkel for kommunene. Forslaget innebærer at det ikke lenger blitt gitt full kompensasjon for smådriftsulempen gjennom basiskriteriet. Kommunenes reiseavstand for å nå 5 000 innbyggere brukes som grunnlag for å beregne hvor stor kompensasjon kommunene skal få for smådriftsulempene. Videre foreslås det også at flere tilskuddsordninger blir slått sammen.

Det er utarbeidet 3 forskjellige alternativer som viser at Birkenes kommune vil miste mellom ca. 3 og 7 millioner kroner i årlige inntekter.

Birkenes kommune har vært i kontakt med kommune i KnpS i forbindelse med høringsuttalelsen. Forslaget til høringsuttalelse er omtrent likt som administrasjonens forslag i Søgne og Songdalen kommune.

Det presiseres at høringsfristen i denne saken er 1.mars. Da den planlagte behandlingen i kommunestyret er 17.mars, ville høringsfristen ikke bli overholdt. Birkenes kommune er innvilget utsatt frist; jfr. vedlegg.

Forslag til høringsuttalelse:

Kompensasjon for smådriftsulempen i utgiftsutjevningen

Innretning av strukturkriteriet

Høringsforslaget om endret basistilskudd tar utgangspunkt i at man ikke lengre vil kompensere for såkalt frivillige smådriftsulemper. Dette foreslås operasjonalisert ved at kommuner med kort gjennomsnittlig reiseavstand for å nå 5 000 innbyggere får store reduksjoner i basistilskuddet.

Høringsnotatet sier at: «Bakgrunnen for denne grensen er forskning som viser at det i hovedsak er kommuner med færre enn 5 000 innbyggere som har smådriftsulemper knyttet til innbyggertall». Ekspertutvalget som vurderte kriterier for god kommunestruktur viste også til at administrasjonskostnadene per innbygger synker kraftig med økende kommunestørrelse opp til om lag 5 000 innbyggere, og deretter i stor grad flater ut.

Når det først og fremst er kommuner med mindre enn 5.000 innbyggere som har smådriftsulemper, mens den foreslåtte innretningen iht. KS sine beregninger først og fremst svekker kommuner med mellom 5.000 og 30.000 innbyggere mener vi at forslaget ikke treffer etter formålet. Ifølge KS taper samtlige kommuner med mellom 10.000 og 20.000 innbyggere på forslaget, selv om en forutsetter at redusert basistilskudd tilbakeføres til kommunene gjennom økt innbyggertilskudd.

Birkenes kommune mener man må arbeide mer med operasjonaliseringen av strukturkriteriet og gjøre justeringer som sikrer at mellomstore kommuner ikke svekkes så mye som foreslått.

Overgangsordning

Høringsnotatet bekrefter at kommuner som slår seg sammen i denne stortingsperioden vil beholde basistilskudd med utgangspunkt i inntektssystemet for 2016 i 15 år uavkortet etter sammenslåingen, før tilskuddet trappes ned over 5 år.

Gitt at forslag til nytt inntektssystem skal gjelde fra 1.1.2017, risikerer kommuner som skal slå seg sammen fra 2020 å få en stor reduksjon i basistilskuddet fra 2017-2019, før det igjen økes fra 2020.

Dette vil være vanskelig å håndtere på toppen av krevende prosesser fram mot sammenslåing. Det vil også bryte med begrunnelsen for inndelingstilskuddet, som er at kommunene skal ha forutsigbarhet og god tid til omstilling.

Anbefaling

Birkenes kommune foreslår at basistilskuddet videreføres uendret til og med 2019 for kommuner som innen juni 2016 har fattet vedtak om sammenslåing.

